

Sprawozdanie zbiorcze, w związku z przeprowadzonymi doraźnymi kontrolami przez pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej w szpitalach psychiatrycznych oraz oddziałach psychiatrycznych zlokalizowanych w szpitalach ogólnych.

Województwo łódzkie

Kontroli poddano oddziały psychiatryczne w 9 zakładach opieki zdrowotnej.

W trakcie przeprowadzonych kontroli w zakresie oddziałów nadzoru epidemiologii i oddziałów nadzoru higieny komunalnej nie stwierdzono zastrzeżeń do stanu czystości bieżącej i zabezpieczenia przeciwepidemicznego w kontrolowanych oddziałach. W 5 skontrolowanych obiektach stwierdzono zastrzeżenia do stanu sanitarno-technicznego takie jak:

- nieprawidłowy stan sanitarno-techniczny ścian, sufitów i podłóg w różnych pomieszczeniach oddziałów (sale chorych, korytarze, łazienki, gabinet zabiegowy, świetlice, szatnia dla personelu, dyżurka pielęgniarek, sale zajęć),
- nieprawidłowy stan techniczny sprzętów w pomieszczeniach oddziałów (sale chorych, gabinety zabiegowe),
- nieprawidłowy stan techniczny stolarki drzwiowej (sale chorych, łazienki, sanitariaty).

Biorąc powyższe pod uwagę, w 3 skontrolowanych obiektach, w których stwierdzono nieprawidłowości stanu sanitarno-technicznego jest aktualnie prowadzone postępowanie administracyjne (zostały wydane decyzje przez państwowych powiatowych inspektorów sanitarnych nakazujące doprowadzenie do właściwego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń i urządzeń oddziałów psychiatrycznych najpóźniej do dnia 31.03.2012 r.). W pozostałych 2 obiektach zostały wydane zalecenia pokontrolne niezwłocznego ich usunięcia, a w 1 obiekcie podczas kontroli został przedstawiony zatwierdzony przez Ministerstwo Zdrowia harmonogram finansowy na realizację przebudowy i rozbudowy oddziałów psychiatrycznych.

W trakcie przeprowadzonych 13 kontroli sanitarnych w blokach żywienia szpitali zlokalizowanych na terenie województwa łódzkiego, w których znajdują się oddziały psychiatryczne stwierdzono, że w 7 szpitalach prowadzone jest żywienie cateringowe pacjentów, które realizowane jest przez dostawę gotowych posiłków w termosach z innej kuchni szpitalnej lub kuchni cateringowej (prowadzonej przez podmioty zewnętrzne). W pozostałych 2 skontrolowanych obiektach posiłki przygotowywane są w kuchniach szpitalnych.

W 3 obiektach stwierdzono nieprawidłowości dotyczące stanu sanitarno-technicznego tj.:

- brak w kuchence na oddziale psychiatrii zlewozmywaka do mycia i dezynfekcji sprzętu służącego do porcjowania i wydawania posiłków z doprowadzoną wodą bieżącą zimną i ciepłą,
- niewłaściwy stan sanitarno-techniczny ścian i sufitów w pomieszczeniu obróbki wstępnej mięsa oraz w pomieszczeniu chłodni,
- zniszczone blaty szafek w kuchenkach oddziałowych,
- zniszczona wykładzina podłogowa oraz brak siatki przeciw owadom w kuchence oddziałowej.

W związku z powyższym zostały wydane 3 decyzje administracyjne nakazujące usunąć stwierdzone niezgodności z przepisami prawa żywnościowego.

Skontrolowano również 3 środki transportu firm cateringowych dowożących posiłki do szpitali.

W 1 przypadku za niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny nałożono mandat karny na kwotę 200,00 zł.

W pozostałych obiektach stan sanitarno-higieniczny i techniczny pomieszczeń i urządzeń służących do przygotowywania, przechowywania, porcjowania i wydawania posiłków nie budził zastrzeżeń.

Należy podkreślić, że pracownicy szpitali mający kontakt z pacjentem posiadają aktualne badania lekarskie.

Województwo zachodniopomorskie

Na terenie województwa zachodniopomorskiego funkcjonuje 17 oddziałów psychiatrycznych, zlokalizowanych w 10 budynkach.

W stosunku do 3 kontrolowanych obiektów obecnie jest prowadzone postępowanie administracyjne w związku z decyzjami wydanymi przez właściwych terenowo państwowych powiatowych inspektorów sanitarnych z nadanym terminem usunięcia nieprawidłowości dotyczących złego stanu sanitarno-technicznego do dnia 31.12.2011 r. W 2 kontrolowanych obiektach prowadzone są również postępowania administracyjne z nadanym terminem usunięcia braków tj. do 30.09.2011 r. Natomiast z uwagi na stwierdzenie w czasie kontroli nieprawidłowości, w 1 obiekcie wszczęto postępowanie administracyjne.

Podsumowując wyniki przeprowadzonych kontroli należy stwierdzić, że na terenie województwa zachodniopomorskiego:

- W wyniku przeprowadzonych kontroli sanitarnych stwierdzono nieprawidłowości dotyczące stanu technicznego w niektórych oddziałach, tj. skorodowane stelaże do kroplówek i pod umywalką, odpryski farby na metalowych częściach wyposażenia medycznego, zniszczony i uszkodzony meblsprzęt, odpryski powłok malarskich na ścianach i sufitach, stolarce drzwiowej i okiennej, szafek przyłóżkowych i łóżkach.
- W profilaktyce i zwalczaniu zakażeń zakładowych we wszystkich oddziałach stosowane są procedury, instrukcje i rekomendacje uwzględniające specyfikę oddziału. Uaktualniane i rozszerzane wg potrzeb.
- Sprzątanie pomieszczeń prowadzone jest w większości oddziałów przez personel obiektów i odbywa się według opracowanego planu higieny.
- Żywnienie pacjentów prowadzone jest poprzez przygotowanie posiłków w kuchniach własnych szpitali, przygotowanie posiłków przez firmy usługowe w pomieszczeniach kuchni centralnych znajdujących się na terenie szpitali lub prowadzone jest w systemie cateringowym.
- Pomieszczenia pionu żywienia wyposażone są w niezbędny sprzęt kuchenny i urządzenia gastronomiczne, utrzymane we właściwym stanie sanitarno-higienicznym.
Stan techniczny pomieszczeń nie budził zastrzeżeń.
- Książeczki zdrowia personelu aktualne, w czterech przypadkach w trakcie uaktualniania.

Po dokonaniu czynności kontrolnych w oddziałach psychiatrycznych podnoszony był w większości skontrolowanych oddziałów problem z przestrzeganiem art. 5 ust.1 ustawy z dnia 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. Ze względu na specyfikę oddziału i charakter zaburzeń leczonych pacjentów w części oddziałów wydzielono dla pacjentów miejsca do palenia wyrobów tytoniowych. Wg oświadczenia przedstawicieli kontrolowanych obiektów na terenie szpitali i zakładów opieki zdrowotnej przestrzegany jest zakaz palenia wyrobów tytoniowych za wyjątkiem części oddziałów psychiatrycznych, których ordynatorzy wskazują na konieczność wydzielenia takich miejsc ze względu na charakter zaburzeń leczonych pacjentów, ich agresywność i pobudzenie w przypadku zakazu palenia oraz zagrożenie, jakie stwarzają pacjenci palący w innych pomieszczeniach oddziału.

Województwo dolnośląskie

Kontrolą zostało objętych 8 szpitali i 66 oddziałów psychiatrycznych na terenie województwa dolnośląskiego.

We wszystkich kontrolowanych obiektach opracowano procedury: mycia oraz dezynfekcji rąk, postępowania poekspozycyjnego, izolacji pacjenta z zakażeniem lub chorobą zakaźną, dezynfekcji, mycia narzędzi i sprzętu medycznego, sprzątanania i dezynfekcji pomieszczeń, postępowania z brudną bielizną, postępowania z odpadami medycznymi.

Przygotowywanie żywności, przygotowywanie, porcjowanie, wydawanie posiłków odbywa się w większości obiektów w odpowiednio wyposażonych pomieszczeniach, odpowiadającym wymogom przepisów dotyczących utrzymania właściwego stanu sanitarno-technicznego.

W trakcie kontroli odnotowano nieprawidłowości stanu sanitarno-technicznego niektórych obiektów, wynikające przede wszystkim ze znacznego stopnia technicznego wyeksploatowania, najczęściej dotyczyło to starych budynków. W 2 obiektach toczy się postępowanie administracyjne w związku ze stwierdzonym złym stanem sanitarno-technicznym. Planuje się do końca 2011 r. przeniesienie 1 obiektu objętego kontrolą do nowego kompleksu szpitalnego na terenie województwa. W 1 obiekcie trwają bieżące i kompleksowe remonty oraz modernizacje części pomieszczeń.

Należy podkreślić, że skontrolowane obiekty spełniają wymogi określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 2 lutego 2011 r., w sprawie wymagań jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej (Dz. U. z 2011 r., Nr 31, poz. 158 ze zm.), a zatrudniony w nich personel medyczny posiada wymagane badania sanitarno-epidemiologiczne.

Województwo świętokrzyskie

Skontrolowano: 1 szpital psychiatryczny (13 oddziałów) i 5 oddziałów psychiatrycznych w 2 szpitalach ogólnych. Kontrolę przeprowadzono w łącznie 18 oddziałach (w tym 2 oddziały dzienne i 1 oddział rehabilitacji dla pacjentów hospitalizowanych w szpitalu psychiatrycznym) składających się z następujących pomieszczeń: gabinety: lekarskie, zabiegowe, psychologów, terapeutów, sale dla pacjentów: chorych, obserwacyjne, pobytu dziennego, separatki, izolatki, pracoterapii, terapii zajęciowych, rehabilitacji, dyżurki pielęgniarek, pracownie EEG, pokoje socjalne dla pacjentów (w oddziałach dziennych) i personelu, pomieszczenia porządkowe, ustępy dla pacjentów i personelu, umywalnie dla pacjentów, magazyny sprzętu medycznego, magazyny czystej bielizny, brudowniki, szatnie dla pacjentów.

W 11 spośród 18 oddziałów stwierdzono prawidłowy stan powierzchni bezdotykowych pomieszczeń (podłogi, ściany) umożliwiające ich mycie lub dezynfekcję. W 7 przypadkach stwierdzone usterki dotyczyły:

- podłogi z ubytkami płytek PCV,
- brudne ściany i sufity z odpryskami farby w salach chorych i na korytarzach
- ściany z ubytkami farby w jadalni dla pacjentów,
- futryny i drzwi z ubytkami farby,

W 5 oddziałach spośród 18 liczba i rozmieszczenie łóżek w pokojach chorych jest zgodna z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 2 lutego 2011 r., w sprawie wymagań jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej (odległości między łózkami, dostęp z 3 stron, powierzchnia pokoju, wyprowadzenie łóżka bez konieczności przesuwania innych). W przypadku 8 oddziałów stwierdzono, że w niektórych salach chorych brak dostępu do łóżek z 3 stron lub łóżka rozmieszczone są w sposób uniemożliwiający wyprowadzenie łóżka bez konieczności przesuwania innych.

W 10 oddziałach w pomieszczeniach, w których konieczna jest zwiększona wymiana powietrza tj. pomieszczenia typu ustępy dla pacjentów i personelu, brudowniki brak jest zainstalowanej wentylacji mechanicznej nawiewno-wywiewnej.

W 7 oddziałach stwierdzono zły stan techniczny i sanitarny innych pomieszczeń oddziału (sanitariaty, łazienki, pokoje socjalne, brudowniki, pomieszczenia gospodarcze, magazynowe itp.).

Stwierdzone usterki:

- zacieki na sufitach w umywalniach dla pacjentów,
- brudne ściany i sufity w brudowniku i w pomieszczeniu sanitarno - higienicznym dla pacjentów,
 - zniszczona glazura.

W związku ze stwierdzeniem uchybień sanitarno-higienicznych w 2 obiektach nałożono grzywnę w drodze mandatu. Ponadto aktualnie toczy się 5 postępowań administracyjnych z terminem wykonania nałożonych obowiązków do dnia 31.12.2012 r.

We wszystkich 18 oddziałach wszyscy pracownicy posiadają aktualne badania sanitarno-epidemiologiczne

Województwo kujawsko-pomorskie

Kontroli poddano wszystkie placówki udzielające przedmiotowy rodzaj świadczeń zdrowotnych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.

Kontrolę podzielono m.in. na etapy:

1. Ocena warunków sanitarnych pomieszczeń i urządzeń, postępowania z bielizną szpitalną i odpadami oraz utrzymania bieżącej czystości.
2. Ocena przestrzegania zasad bezpieczeństwa epidemiologicznego
3. Ocena warunków higieniczno-sanitarnych panujących w pomieszczeniach kuchennych oraz warunków zdrowotnych żywności i żywienia
4. Ocena realizacji ogólnych wymogów bezpieczeństwa i higieny pracy

Podsumowując wyniki z przeprowadzonych kontroli należy uznać, że nie stwierdzono istotnych zaniedbań w zakresie udzielanych świadczeń zdrowotnych. Zapewnione są, poza pewnymi nieprawidłowościami, standardy postępowania medycznego oraz bezpieczeństwo zdrowotne pacjentów.

Problemem jednak pozostaje stan sanitarno-techniczny pomieszczeń i sprzętu placówek psychiatrycznych oraz oddziałów psychiatrycznych w szpitalach ogólnych. Pomimo wielu trudności, wynikających najczęściej z braku środków finansowych, w oddziałach leczenia chorób psychiatrycznych, w miarę możliwości, przeprowadzane są remonty bieżące. Efekty takich prac są zwykle krótkotrwałe, ze względu na specyfikę schorzeń przebywających tam chorych. W związku z tym pomieszczenia oddziałów psychiatrycznych powinny być remontowane w zasadzie w systemie ciągłym.

Województwo podkarpackie

Na terenie województwa podkarpackiego skontrolowano 2 szpitale psychiatryczne oraz 8 oddziałów w szpitalach ogólnych.

W 1 szpitalu psychiatrycznym stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- nadmierne zagęszczenie w pokojach łóżkowych,
- brak zmywalnych podłóg w części pokoi łóżkowych,
- brak prawidłowych otworów drzwiowych,
- zły stan techniczny węzłów sanitarnych w oddziale funkcjonującym w pomieszczeniach przed remontem,
- brak wyposażenia typu szafki, regały do przechowywania odzieży, obuwia pacjentów na oddziałach,

- zły stan techniczny ścian i sufitów we wszystkich pomieszczeniach w oddziale funkcjonującym w pomieszczeniach przed remontem

Na wyżej wymienione nieprawidłowości wydano decyzje administracyjne.

Odnosnie oddziałów psychiatrycznych w szpitalach ogólnych to większość z nich a dokładniej ich stan techniczny oraz stan wyposażenia wymaga poprawy.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości to zły stan techniczny pomieszczeń i ich wyposażenia z licznymi ubytkami farby wierzchniej, ubytkami płytek ściennych i podłogowych, ubytkami okleiny i tapicerki na meblach, korozją pokrywającą sprzęt i instalację centralnego ogrzewania. W związku z powyższymi nieprawidłowościami wydano decyzje administracyjne. Również w oddziałach psychiatrycznych szpitalach ogólnych problem stanowią przepelnione sale chorych.

W wyniku przeprowadzonych kontroli w zakresie żywienia najczęściej stwierdzanymi nieprawidłowościami były:

- brak opracowanej i wdrożonej procedury kontroli obecności szkodników,
- brak udokumentowania, że personel pracujący z żywnością jest szkolony w sprawach higieny żywności oraz z zakresu systemu HACCP odpowiednio do jego charakteru pracy,
- brak opracowania systemu HACCP w zakresie adekwatnym do prowadzonej działalności,
- brak zabezpieczenia przed wtórnym zanieczyszczeniem porcjowanych w punkcie dystrybucji posiłków i transportowanych do miejsca spożywania przez pacjentów,
- zły stan techniczny powierzchni podłóg, ścian i sufitów,
- brak opracowanej, wdrożonej i stosowanej procedury zabezpieczenia i wycofywania z obrotu partii żywności nieodpowiadających wymaganiom jakości zdrowotnej.

Województwo wielkopolskie

Pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Wielkopolsce łącznie znajduje się 11 jednostek szpitalnych o profilu psychiatrycznym jako obiekty budowlane (lub ich części) rozmieszczone na terenie 7 powiatów województwa. Są to: placówki szpitalne (2), oddziały psychiatryczne będące komórką organizacyjną szpitala tzw. ogólnego (3), oddziały szpitalne zlokalizowane w innych miejscach (3), oraz inne całodobowe o przedmiotowym profilu tj. Zakłady Opiekuńczo Lecznicze (3).

Przeprowadzono kontrole bieżącego stanu sanitarno – technicznego z oceną; postępowania zapobiegającego szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych oraz realizacji wymogów dotyczących przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy w placówce służby zdrowia, realizacji zagadnień pionu higieny żywności i żywienia a także oceniono obiekty na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 2 lutego 2011 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej. Wszystkie obiekty skontrolowano.

Podczas kontroli sanitarnych, stwierdzono niedostosowania placówek do wymogów rozporządzenia Ministra Zdrowia oraz uchybienia stanu sanitarno-technicznego powierzchni pomieszczeń. Poprawa stanu sanitarno technicznego egzekwowana jest poprzez wydanie 5 decyzji administracyjnych, i wszczęcie kolejnych 3 postępowań administracyjnych.

Specyfika placówek psychiatrycznych, mimo właściwego oznakowania zakazu palenia tytoniu, wpływa na utrudnione egzekwowanie przestrzegania przepisów w tym zakresie.

Szereg stwierdzonych nieprawidłowości podczas kontroli oddziałów psychiatrycznych, placówki zaplanowały usunąć w ramach realizacji Programu Dostosowawczego, którego termin graniczny wydłużył się zgodnie z aktualnym rozporządzeniem Ministra Zdrowia do 2016 roku.

Uchybienia bieżącego stanu sanitarnego egzekwowane są przez właściwych Państwowych Inspektorów Sanitarnych w toku prowadzonego nadzoru bieżącego nad placówkami.

Województwo śląskie

Na terenie województwa śląskiego pod nadzorem Organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej znajduje się 5 Szpitali Psychiatrycznych (w tym 1 pod nadzorem ŚPWIS) oraz 19 oddziałów psychiatrycznych (w tym 7 oddziałów pod nadzorem ŚPWIS).

Skontrolowano wszystkie Szpitale/Oddziały Psychiatryczne będące pod nadzorem Organów PIS na terenie województwa śląskiego.

W trakcie przedmiotowych kontroli stwierdzono, iż 5 oddziałów spełnia w całości wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 2 lutego 2011r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej, natomiast pozostałe Szpitale/Oddziały nie spełniają wymagań ww. rozporządzenia w zakresie.

Z analizy wyników kontroli przeprowadzonych przez upoważnionych przedstawicieli Organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej wynika, iż w 7 oddziałach, wchodzących w skład szpitali ogólnych nie stwierdzono jakichkolwiek nieprawidłowości.

W pozostałych skontrolowanych 5 szpitalach psychiatrycznych oraz 12 oddziałach stwierdzono nieprawidłowości m.in. takie jak:

w zakresie higieny komunalnej i środowiska oraz epidemiologii

- niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny ścian i sufitów w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych, oddziałach, magazynie środków czystościowych, magazynie gospodarczym, szatni, ciągach komunikacyjnych itp.,
- brak procedury postępowania z odpadami medycznymi opracowanej na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 30 lipca 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi (Dz. U., Nr 139, poz. 940 ze zm.).
- brak miejsca przeznaczonego do dezynfekcji, mycia i przechowywania środków transportu wewnętrznego odpadów medycznych,
- uszkodzone mechanizmy pedałów w koszach na odpady komunalne,

w zakresie higieny pracy

- niewłaściwy stan sanitarny pomieszczeń pracy,
- niewłaściwy stan urządzeń sanitarnych,
- niewłaściwe warunki przechowywania odzieży własnej i roboczej personelu,
- brak szafek na odzież wierzchnią i roboczą dostosowanej do liczby pracowników,
- niewłaściwy stan sanitarny pomieszczeń higieniczno-sanitarnych,
- brak znaku ostrzegawczego informującego o istniejącym narażeniu na szkodliwy czynnik biologiczny oraz zagrożeniu chemicznym w miejscach przechowywania mieszanin chemicznych w tym środków biobójczych do dezynfekcji,
- pracownikom nie zapewniono obuwia roboczego,
- brak rejestru prac i pracowników narażonych na działanie substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym oraz narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych,
- brak przekazania Śląskiemu Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu „Informacji o substancjach, preparatach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym”,

w zakresie higieny żywności, żywienia i przedmiotów użytku

- brak instrukcji mycia i dezynfekcji pomieszczeń kuchenek, drobnego sprzętu pomocniczego,
- brak sprzętu pomocniczego do wydawania posiłków,
- brak zabezpieczania obiektów przed dostępem szkodników w kuchenkach,

- w kuchni centralnej brudne ściany z ubytkami.

Ponadto w zakresie higieny żywności, żywienia i przedmiotów użytku stwierdzono, iż 13 Szpitali/Oddziałów prowadzi żywienie w systemie cateringowym. W pozostałych produkcja posiłków odbywa się na miejscu, w kuchni szpitalnej. We wszystkich obiektach istniejące warunki pozwalają na prowadzenie działalności w przewidzianym charakterze. W 7 obiektach stwierdzono naruszenie stanu higieniczno sanitarnego, w związku z czym wydano 5 decyzji administracyjnych (w jednym przypadku wydano doraźne zalecenia, w jednym stwierdzone nieprawidłowości były przedmiotem uprzednio wydanej decyzji z odległym terminem wykonania). W 19 obiektach wprowadzono GMP/GHP (w jednym w trakcie realizacji).

W 3 brak opracowanego systemu HACCP. Nie nałożono mandatów.

Województwo lubelskie

Ocenie poddano trzy szpitale psychiatryczne stanowiące samodzielne jednostki oraz sześć szpitali ogólnych posiadających w strukturze oddziały psychiatryczne. Ogólnie stanowi to czterdzieści jeden oddziałów.

Podsumowując należy stwierdzić, że stan sanitarno-techniczny większości z kontrolowanych oddziałów jest niezadowalający. Spowodowane jest to prawdopodobnie kondycją finansową jednostek. Niemniej należy zauważyć jednak, że wszystkie kontrolowane placówki posiadały aktualne programy gospodarki odpadami niebezpiecznymi zatwierdzone decyzjami starosty a także wewnętrzne procedury obejmujące całość w/w zagadnień. Podczas kontroli nie stwierdzano usterek dotyczących segregacji, a także magazynowania odpadów komunalnych. Drobne niedociągnięcia dotyczyły wewnętrznego transportu odpadów z miejsc powstawania do miejsc magazynowania. Postępowanie z bielizną szpitalną w kontrolowanych placówkach także nie budziło większych zastrzeżeń. Wszystkie placówki zlecały pranie bielizny szpitalnej firmom zewnętrznym. Większość placówek posiada wewnętrzne procedury regulujące zagadnienia postępowania z bielizną szpitalną, w tym jej wewnętrzną dystrybucję.

Pewne niedociągnięcia zauważono w zakresie wymogów higienicznych i zdrowotnych warunków środowiska pracy. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły głównie: braku wentylacji mechanicznej w pomieszczeniu do przygotowywania roztworów środków do dezynfekcji, braku umywalki w toalecie dla pracowników oddziału, niedopełnienia obowiązku przeprowadzenia badań i pomiarów czynników szkodliwych w środowisku pracy, nieodpowiedniego stanu sanitarnego pomieszczenia szatni oraz braku lub prowadzenia niezgodnie wymogami obowiązujących przepisów dokumentacji oceny ryzyka zawodowego (w pięciu kontrolowanych podmiotach).

Poprawy, w niektórych obiektach, wymaga również proces mycia naczyń stołowych, zabezpieczanie zakładów przed dostępem szkodników czy wdrożenie procedur systemu HACCP oraz postępowanie z odpadami kuchennymi.

Województwo opolskie

Na terenie województwa opolskiego znajdują się 3 specjalistyczne zakłady w zakresie leczenia neuropsychiatrycznego oraz 2 szpitale o profilu ogólnym posiadające w swojej strukturze oddziały psychiatryczne.

Kontrole dotyczyły bieżącej oceny stanu sanitarno-higienicznego i technicznego wszystkich pomieszczeń w tym również pomieszczeń, gdzie są przygotowywane i wydawane posiłki.

Ocenie poddano również sposób przeprowadzania zabiegów dezynfekcji i sterylizacji.

Podczas kontroli stwierdzono nieprawidłowy stan sanitarno-techniczny, m.in. :

- brudne z naciekami i nalotem pleśni, zakurzone z odpryskami tynku/farby ściany i sufity, zniszczona stolarka okienna i drzwiowa, wyeksploatowana wykładzina podłogowa z poodklejanymi listwami przypodłogowymi lub ich brakiem w salach chorych, pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych i korytarzach.
- brak zabezpieczenia okien przed owadami, niewłaściwy stan techniczny mebli kuchennych, ścian i stolarki okiennej w kuchenkach oddziałowych, odpadająca farba ze ścian i sufitów, niesprawna wentylacja, zły stan zlewu i blatu roboczego w niektórych pomieszczeniach kuchni,
- zły stan techniczny wyposażenia tj. krzesel, foteli, mebli,
- zapleśniałe silikonowe uszczelnienia armatury sanitarnej (brodzików, umywalek), fug między kafelkami,
- niesprawna i brudna z nalotami pleśni wentylacja mechaniczna w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych dla pacjentów i personelu,
- brak pomieszczeń porządkowych w oddziałach psychiatrycznych. Sprzęt porządkowy myty, dezynfekowany, suszony i przechowywany w ciasnych, niewentylowanych pomieszczeniach brudownika.

W związku ze stwierdzonymi uchybieniami w zakresie stanu sanitarno-higienicznego zostały wydane stosowne zalecenia pokontrolne oraz nałożono jeden mandat karny na kierownika kuchni centralnej jednego z obiektów.

Województwo mazowieckie

Na terenie województwa mazowieckiego przeprowadzono kontrole w 26 placówkach tj. w 12 szpitalach psychiatrycznych, w których znajduje się 90 oddziałów psychiatrycznych, w 11 szpitalach ogólnych, w których znajduje się 17 oddziałów psychiatrycznych oraz w 1 ZOZ Aresztu Śledczego i 2 Ośrodkach Terapii i Uzależnień. W sumie skontrolowano 110 oddziałów.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości dotyczyły:

- złego stanu technicznego pomieszczeń (w tym toalet), co jest ujmowane w programach dostosowania,
- warunków żywienia na co wydano 7 decyzji,
- warunków higieny pracy – w jednym przypadku wydana decyzja dotyczyła braku wydzielonego WC dla mężczyzn.

Ponadto wydano doraźne zalecenia, dotyczące procedur z zakresu higieny pracy i warunków żywienia, które były wykonywane na bieżąco. Obecnie w 4 placówkach trwają remonty.

Województwo warmińsko-mazurskie

Kontrolą objęto 3 szpitale psychiatryczne oraz oddziały psychiatryczne w 5 szpitalach ogólnych.

Kontrola z zakresu nadzoru przeciwepidemicznego nie wykazała nieprawidłowości tylko w jednym ze szpitali psychiatrycznych, w dwóch pozostałych stwierdzono uchybienia w postaci zagrzybionego sufitu w łazienkach, odprysków farby na ścianach, zniszczonej podłogi, uszkodzonej tapicerki na fotelu do pobierania krwi. Kontrola z zakresu nadzoru przeciwepidemicznego wykazała nieprawidłowości w 2 oddziałach szpitalnych w szpitalach ogólnych. Najczęstszymi uchybieniami były ubytki farb na ścianach, drzwiach i futrynach, zacieki i ubytki tynków na ścianach, zniszczone meble z ubytkami farby, materace łóżkowe nasiąkliwe, których nie można myć i dezynfekować. Ponadto stwierdzono zły stan pomieszczeń higieniczno-sanitarnych: ubytki fug przy brodzikach, muszle klozetowe i baterie prysznicowe pokryte rdzą, zagrzybione z odpryskami farby ścian. W większości pomieszczeń oddziałów brak wentylacji. Brak prawidłowo zorganizowanych pomieszczeń porządkowych i brudowników.

W szpitalach psychiatrycznych blok żywienia nie budzi większych zastrzeżeń. Są wdrożone procedury z zakresu dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej, pomieszczenia i urządzenia dostosowane do rodzaju działalności, produkcja i wydawanie posiłków zgodnie z zasadami

bezpieczeństwa żywności, stworzone są warunki do przechowywania żywności pacjentów. Pracownicy posiadają aktualne książeczki zdrowia.

W dwóch szpitalach ogólnych posiłki dla pacjentów przygotowywane są poza szpitalem – catering (przygotowywanie, sposób transportu bez zastrzeżeń). Pozostałe szpitale mają samodzielne bloki żywienia. W wyniku kontroli stwierdzono w jednym szpitalu ogólnym nieprawidłowości (m. in. transport posiłków na oddziały odbywa się tą samą windą, którą przewozi się środki spożywcze do magazynów usytuowanych w piwnicy, brak wystarczającej ilości zamykanych pojemników do przewozu posiłków, zniszczone suszarki do naczyń i regały w magazynie artykułów sypkich trudne do utrzymania w czystości, w pomieszczeniu dezynfekcji jaj brak stanowiska do mycia jaj i umywalki do mycia rąk).

Województwo małopolskie

Kontrolą objęto 2 szpitale psychiatryczne (łącznie 25 oddziałów) oraz 18 oddziałów w szpitalach ogólnych.

Stan sanitarno-techniczny budzi zastrzeżenia w 10 z 18 oddziałów w szpitalach ogólnych oraz w 1 szpitalu psychiatrycznym oraz w części oddziałów drugiego szpitala psychiatrycznego. Nieprawidłowości dotyczą zużycia eksploatacyjnego pomieszczeń – brudne ściany, ubytki w powierzchni podłóg w pomieszczeniach oddziału oraz w łazienkach i w toaletach, zniszczone wyposażenie sal chorych oraz w pomieszczeniach pomocniczych. We wszystkich skontrolowanych obiektach personel medyczny legitymuje się aktualnymi zaświadczeniami lekarskimi dla celów sanitarno-epidemiologicznych.

W związku z nieprawidłowościami zostały wydane decyzje wykonawcze, których nakazy dotyczące poprawy stanu sanitarno-technicznego są systematycznie realizowane.

Posiłki dla pacjentów przygotowywane są w 9 obiektach przez kuchnie własne tych szpitali a w 4 przypadkach posiłki na oddziały dostarczane są przez firmy zewnętrzne – catering.

Nieprawidłowości, które wystąpiły w kuchniach własnych szpitalnych obiektów to m.in. brak siatek okiennych zabezpieczających przed dostępem owadów w kuchenkach oddziałowych, zalegający w kuchenkach zbędny sprzęt, uszkodzona powierzchnia lakiernicza wnętrza wind transportowych w kuchenkach, zniszczone z ubytkami powierzchnie posadzek w magazynach, zniszczone powierzchnie szafek w punktach wydawania i spożywania posiłków.

Bieżący stan sanitarno-porządkowy w dniu kontroli nie budził zastrzeżeń.

Województwo pomorskie

Na terenie województwa pomorskiego przeprowadzono 15 doraźnych kontroli w obiektach szpitalnych. W wyniku ich przeprowadzenia stwierdzono, że usytuowanie wszystkich obiektów zapewnia pacjentom bezpośredni dostęp do terenu terapeutyczno-rekreacyjnego.

Skontrolowane oddziały posiadają zabezpieczone drzwi wejściowe, wydzielone odcinki obserwacyjno-diagnostyczne, pomieszczenia terapeutyczno-rehabilitacyjne oraz sale pobytu dziennego z jadalnią. W oddziałach zapewniono pomieszczenia higieniczno-sanitarne w ilości wystarczającej dla hospitalizowanych pacjentów oraz odrębne toalety dla personelu. Nie we wszystkich obiektach znajdują się pomieszczenia higieniczno-sanitarne przystosowane dla osób niepełnosprawnych. Pokoje pacjentów posiadają oświetlenie naturalne oraz sztuczne, w kilku przypadkach wypusty instalacji elektrycznych znajdują się wewnątrz pokoi. Ponadto należy stwierdzić, że nie we wszystkich skontrolowanych oddziałach drzwi otwierane są na zewnątrz pokoi a okna przeszklone szkłem bezpiecznym.

Stan techniczny oraz higieniczno-sanitarny pomieszczeń i sprzętu jest bardzo zróżnicowany w zależności od obiektu (część nowych obiektów lub bezpośrednio po remoncie). Najczęściej stwierdzane uchybienia to uszkodzone powierzchnie podłogowe w salach chorych i ciągach komunikacyjnych (płytki PCV, linoleum, wytarte z pęknięciami, nieodpowiednio połączone z powierzchnią ścian), ubytki i pęknięcia glazury w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych, brudne i uszkodzone powłoki malarskie ścian i sufitów oraz stolarki drzwiowo-okiennej, w części sal chorych i na korytarzach sprzęt wyposażeniowy jest zniszczony.

W odniesieniu do bloków żywienia w skontrolowanych szpitalach najwięcej niezgodności dotyczących stanu technicznego stwierdzono w dwóch szpitalach psychiatrycznych w postaci łuszczącej się farby na ścianach i suficie, zacieków na ścianach, zniszczonych mebli kuchennych, zniszczonej stolarki drzwiowej i okiennej.

Wszyscy pracownicy kontrolowanych oddziałów, w tym personel bloku żywienia posiadają aktualne badania lekarskie, dopuszczające ich do pracy na zajmowanych stanowiskach oraz orzeczenia z badań do celów sanitarno-epidemiologicznych.

Województwo lubuskie

Na terenie województwa lubuskiego przeprowadzono doraźne kontrole w szpitalach psychiatrycznych objętych nadzorem przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie warunków higieniczno-sanitarnych, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których udzielane są świadczenia medyczne.

Kontroli poddane wszystkie pomieszczenia oddziałów psychiatrycznych tj. gabinety zabiegowe, zaplecze sanitarne (toalety, łazienki, brudowniki, składziki porządkowe, magazynki bielizny „czystej” oraz środków dezynfekcyjnych i czystościowych), sale dla chorych oraz pomieszczenia terapii zajęciowej.

Kontrolowane zakłady posiadają opracowane programy dostosowania do wymogów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 2 lutego 2011 r., w sprawie wymagań jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 31, poz. 158, ze zm.) zaopiniowane pozytywnie przez Lubuskiego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp. z terminem realizacji do 31 grudnia 2016 r.

W salach chorych stan sanitarno-techniczny i higieniczny większości pomieszczeń był zachowany. Najczęściej spotykanymi nieprawidłowościami były:

- ściany z ubytkami tynku i farby, z widocznymi zaciekami i żółtymi plamami,
- podłogi z ubytkami płytek PCV, brak bezszczelinowego połączenia, widoczne przetarcia,
- meble będące na wyposażeniu sal chorych z widocznymi szczelinami, krzesła, fotele, stoliki, łóżka, szafki przyłóżkowe z ubytkami farby i drewna,
- stolarka okienna z ubytkami farby i drewna.

Stan sanitarno-techniczny skontrolowanych pomieszczeń sanitarno-higienicznych w oddziałach psychiatrycznych był niezadawalający. Najczęstszymi uchybieniami były:

- ściany z ubytkami tynku i farby, z widocznymi zaciekami i żółtymi plamami,
- podłogi z ubytkami płytek PCV, brak bezszczelinowego połączenia, widoczne przetarcia,
- stolarka okienna z ubytkami farby i drewna,
- w natryskach fugi z widocznym czarnym nalotem, baterie umywalkowe i prysznicowe z widoczną postępującą korozją.

Pracownicy skontrolowanych oddziałów psychiatrycznych posiadają aktualne badania sanitarno-epidemiologiczne (orzeczenia lekarskie).

Szpitałe posiadają procedury/instrukcje higieniczne, które przestrzegane są na każdym oddziale.

W stosunku do niektórych oddziałów prowadzone jest postępowanie administracyjne mające na celu poprawę warunków sanitarno-higienicznych i technicznych.

Województwo podlaskie

– Kontrolą objęto 2 szpitale psychiatryczne oraz dwa szpitale z oddziałami psychiatrycznymi.

We wszystkich skontrolowanych oddziałach opracowane są procedury :

- mycia rąk
- dezynfekcji rąk
- postępowania po ekspozycji
- izolacji pacjenta z zakażeniem lub chorobą zakaźną
- dezynfekcji, mycia narzędzi i sprzętu medycznego
- sprzątanania i dezynfekcji pomieszczeń
- postępowania z brudną bielizną
- postępowania z czystą bielizną
- postępowania z odpadami medycznymi, itp.

– Stan sanitarno-techniczny kontrolowanych pomieszczeń jest niezadowolający. Najczęstszymi uchybieniami są ubytki tynku, farby i zacieki na ścianach, zagrzybienie na ścianach i sufitach, zniszczona terakota w sanitariatach, zniszczone szafki przyłóżkowe, zniszczona wykładzina podłogowa.

– Z dokumentacji kontrolnej prowadzonej przez pracowników pionu bezpieczeństwa żywności WSSE w Białymstoku wynika, iż w blokach żywienia przeprowadzono 3 kontrole kompleksowe i 1 interwencyjną. W wyniku inspekcji stwierdzono, że w obiektach prowadzone jest całodzienne wyżywienie pacjentów. W przypadku 2 szpitali posiłki przygotowywane są przez firmy zewnętrzne i dostarczane do szpitali w formie cateringowej. We wszystkich obiektach są wdrożone zasady GHP/GMP, a w 3 system HACCP. Spośród skontrolowanych bloków żywienia 3 zostały ocenione w oparciu o jednolite w skali kraju kryteria zawarte w arkuszu oceny stanu sanitarnego zakładów żywienia zbiorowego – wszystkie otrzymały ocenę „zgodny z wymaganiami”. Nieprawidłowości stwierdzono w 1 bloku żywienia i dotyczyły:

- miejscowego zacieku na suficie w kuchence oddziałowej,
 - skorodowana obudowa wyparzacza w kuchence oddziałowej,
 - w części mebli kuchennych zniszczone obrzeża blatów w kuchence oddziałowej.
- Aktualnie w 2 obiektach toczą się postępowania administracyjne, zostały wydane decyzje w 2008 r., z terminem wykonania obowiązków do dnia 31.12.2011 r.